

SITUÁCIA 1:2000

PAMÁTNÍK SLOBODY SLOVA - VEĽKÁ MAČA

LIBRETO

Prólóg.

Sloboda slova je jedno zo základných práv reflektujúcich občianske práva v spoločnosti. Moderné demokracie, ku ktorým chceme patriť, sú založené na slobode myslenia, slobode prejavu, tolerancii k inému názoru, ale aj rešpektu k pravde a zodpovednosti. Brutálnu vraždu Jána Kuciaka a Martyiny Kušnírovej vnímajú autori tohto návrhu ako priamy útok na základy demokracie a slobody, preto chápeme účasť v tejto súťaži aj ako prejav občianskeho postoja a osobnej cti.

Východiská a koncept stvárnenia slobody slova.

Predkladaný súťažný návrh vychádza zo Súťažných podmienok Trnavského samosprávneho kraja, ktorý v spolupráci s pozostalými rodinami a širšou odbornou verejnosťou vyhlásil anonymnú projektovú výtvorno-architektonickú súťaž s názvom "Pamätník slobody slova vo Veľkej Mači – na pamiatku Jána Kuciaka a Martyiny Kušnírovej".

Konceptcia tohto návrhu dáva dôraz na potrebu vytvorenia autentického pietneho miesta, ktoré bude pripomínať minulosť a zároveň evokovať trvalú aktuálnosť významu pravdivého informovania verejnosti a vieny v spravodlivosť. Vzhľadom na priestorové limity autorský kolektív zvolil minimalistickú, čistú a jasnú koncepciu, ktorá svojou nadčasovosťou bude zrozumiteľná pre široký okruh návštevníkov bez ohľadu na vek, národnosť, alebo sociálny pôvod. Filozoficky je pamätné miesto formulované v pozitívnej rovine súzvuku životov Jána a Martyiny, ich nenaplnenej sna o rodinnom šťastí, vzťahu k prírode a prirodzenosti, s rešpektovaním vidieckeho charakteru prostredia.

Materiálová a farebná strohosť zjednocuje priestor v bielej farbe čistoty, pravdy a zelenej farbe nádeje. Ostré hrany objektu pamätníka vytvárajú kontrastné napätie s prírodnými hmotami stromov, záhonom ruží a impresiu kvetinovej lúky. Je to aj podobnosť zápasu Jána Kuciaka a mnohých ďalších novinárov či publicistov za spravodlivosť a pravdu.

Kompozície je priestor rozčlenený na tri časti. Vo vstupnej časti vyvýšený pódorys domu symbolicky naznačuje pôvodnú funkciu bývania a citlivo pripomína tragickú udalosť. Pietne miesto oproti replike spontánne vytvorenej nápis na dneš už ikonické bráne: „LÁSKA JE SILNEJŠIA AKO ZLOMA“, s venovaním Jánovi a Martyine. Pre bránu, ako dobový artefakt, odporúčame najširšie miesto v inej muzeálnej expozícii.

Strednú časť tvorí neutrálna plocha pre plynulú prechodnosť objektu pamätníka. Vytvára priestor na príležitostné zhromaždenia. Umožňuje pokojné zotrvanie v zamyslení a vstup do monumentu, ktorý autori návrhu ponímajú ako „Bránu slobody“. Multimedialná miestnosť vytvára možnosť na umelecké a dokumentačné stvárenie udalostí v medzinárodnom kontexte boja za slobodu a pripomenú jeho obetí. Edukačnou súčasťou navrhovaného riešenia je QR code odkazujúci na informačnú webovú stránku, ktorý je umiestnený pri hlavnom nápisu.

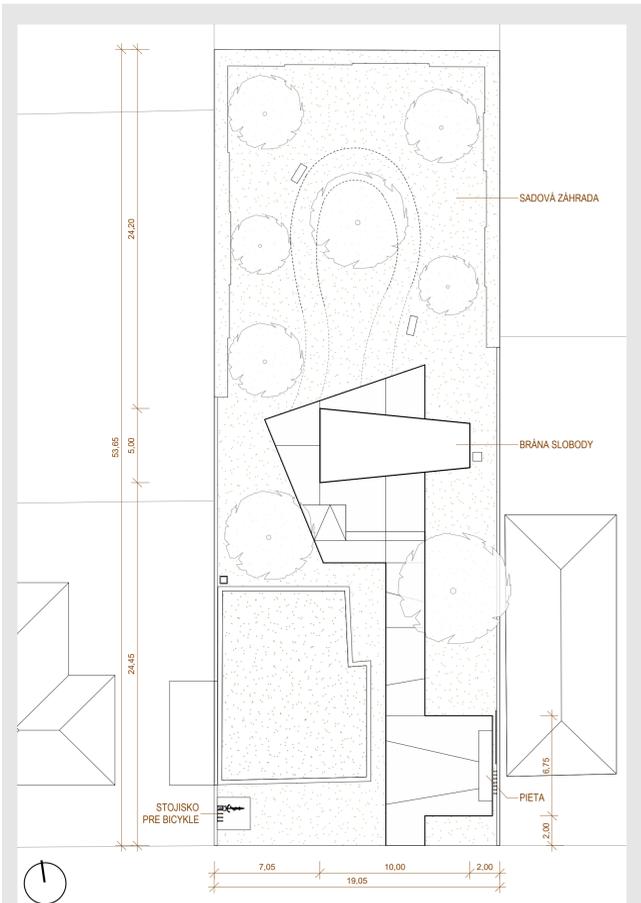
Tretia časť - ovocný sad je spolu s vodnou stenou miestom meditácie a oddychu. Symbolizuje nádej, život a harmóniu, čím logicky uzatvára areál pamätného miesta.

Epilóg.

Ostrie napísaného slova, presnosť faktov, sila pravdy, nadčasovosť túžby po spravodlivosti, ktoré charakterizovali prácu Jána Kuciaka nachádzajú stvárenie v dominante pamätníka. Na prednej stene sa vyníma strohý nápis „FREEDOM OF SPEECH“ (alt. SLOBODA SLOVA) Návštevníka pamätník nementoruje, nevnučuje názor, ale skôr vyzýva k zamysleniu a vlastnej interpretácii univerzálnych hodnôt slobody.

AXONOMETRIA

SITUÁCIA 1:200

PAMÁTNÍK SLOBODY SLOVA - VEĽKÁ MAČA

TECHNICKÁ SPRÁVA

Územie určené na Pamätník slobody slova vo Veľkej Mači sa nachádza v juhozápadnej časti obce. Je tam t.č. rodinný dom s vedľajšími stavbami vo dvornej časti a záhradu v zadnej časti pozemku, ktorá nehnuteľnosť patrila Jánovi Kuciakovi a Martyine Kušnírovej. Návrh pamätníka je ideovo členený na tri časti:

V prvej časti sú navrhnuté vstupné priestory pre návštevníka. Pokiaľ návštevník príde na motorovom vozidle, počta sa s parkovaním mimo predmetného pozemku na okraji Brezovej ulice a na prístupných parkovacích miestach. Návštevníci, ktorí prídu bicyklami, budú si môcť tieto odovzdať v ľavom časti pozemku, na to určenej plochy. Pri pravom oplotení je navrhované pietne miesto s možnosťou odloženia kvetov, vence a sviečok na počesť Jána a Martyiny. Pozadie tvorí nové betónové oplotenie, kde je umiestnená predsedaná plocha z CORTENU s nápisom a s venovaním, pripomínajúca vstupnú bránu. Návrh nepočíta so zachovaním pôvodných objektov, ale autor symbolicky vymedzil zastavanú plochu bývalého rodinného domu zvýšeným záhonom bielych ruží.

Určujúcim použitým materiálom je pohľadový armovaný betón z ktorého sú skladané jednotlivé časti oplotenia, všetky spevnené prístupové plochy a samotný objekt pamätníka. Z betónu je aj drobná architektúra a obrubníky vyvýšeného záhonu. Jedná sa o úplne hladký betón jemnej farby, precízne profesionálne spracovaný, aby tým zodpovedal nárokom pietneho miesta.

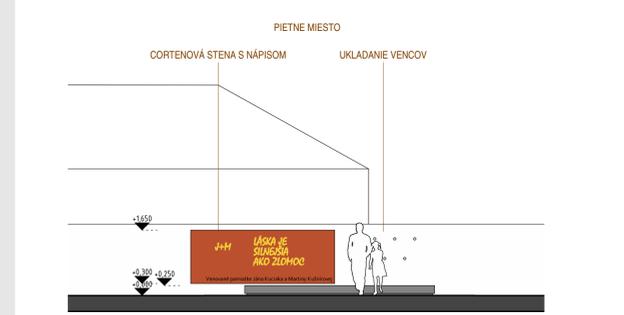
Po prístupovom chodníku sa návštevník dostáva do druhej časti, k samotnému pamätníku, ktorý pozostáva z nepravidelných tvarov stien a strechy, ktoré spolu tvoria „bránu slobody“, cez ktorú má návštevník prichádzať do zadnej prírodnej časti. Pod strechou je trojuholníková miestnosť v ktorej sa bude na betónové steny premietiť krátky multimedialny dokument so spoločenským aj edukačným poslaním. Miestnosť je uzatvorená sklenenými dverami. Sklenená výplň miestnosti je navrhovaná zo zvislých sklenených tabulí z bezpečnostného determinálneho skla. Na hlavnej vonkajšej stene bude plastický nápis v betóne. Pod strechou je malé sedenie doplnené s výtvorne pojednanou vodnou stenou, ktorá je podrobnejšie popísaná v časti krajinná architektúra a exteriér.

Osvetlenie celého areálu je riešené svetelnými pásmi zapustenými vo vodorovných častiach betónových spevnených plôch tak, že zároveň tvoria aj ich dilatáciu. Osvietené sú aj schody a rampa pre návštevníkov so znižovanou pohybovou schopnosťou, ako aj tabuľa z cortenuma vodná stena. Osvetlenie je ovládané stmievacími a pohybovými senzormi.

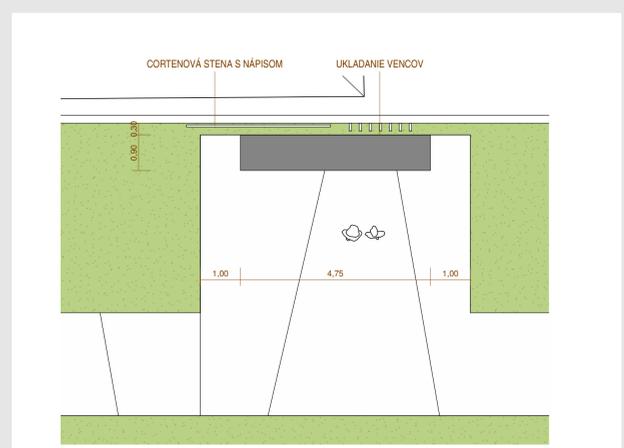
V poslednej zadnej časti riešeného územia sa nachádza oddychová zóna, ktorá je osobitne popísaná v časti krajinná architektúra a exteriér.

APROXIMATÍVNY ROZPOČET :

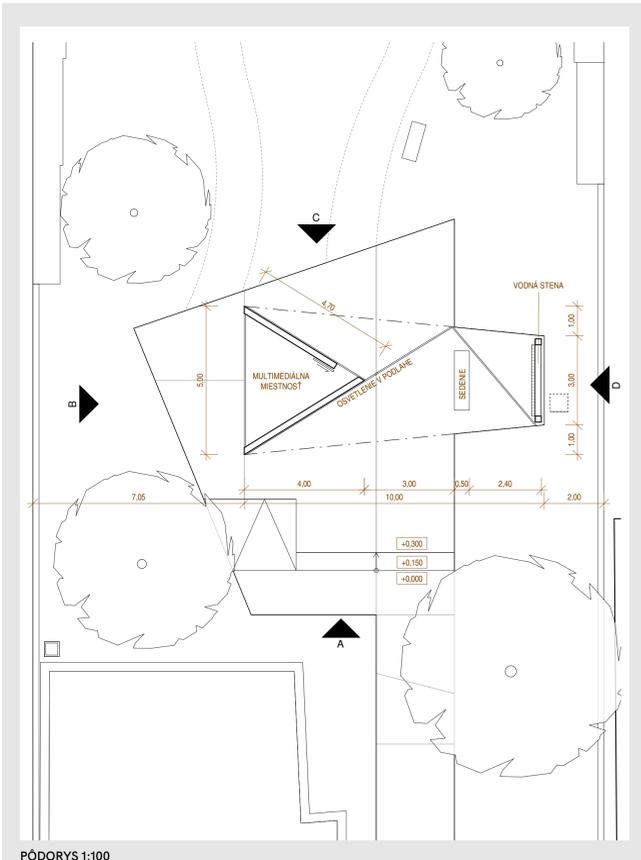
Tabuľka bilancii		pozemok	hrubá cena = m ² / m ²	jednotková cena = € / m ²	celková cena = €
celkové riešené územie			1 020		
Bilancia plôch					
Spomenné plochy	pôdorys a pietne plochy	192	68		13056
Plochy asene	zvislý plot z kovu, stromy - platan, terebinth a dub /materiál: výsadba, doprava, ošetrovanie, záhon ruží a okrasných tráv, kladný trávnik - kosená plocha /zariadenie záhonov, lúčik trávnik /zariadenie výsevní	785	51		40000
Zastavané plochy	Pamätník, Zemné práce, základy, technologický suterén	43	1178		50650
SPOLU		1 020			103 706
Bilancia prvkov					
Umelecké diela	Tabuľa z CORTENU s nápisom, Pamätník - oceľový nosník - fontána, výtvorné dielo				38620
Technológia	Technológia fontány, Multimedialny projektor, Osvetlenie - zapustené LED				29470
Iné	Drobná architektúra (pietne miesto, sedenie - pamätník, 2 ks lavice, smetný kôš 1 ks, ohrádk na bicykle 6 ks)				8820
SPOLU					76 910

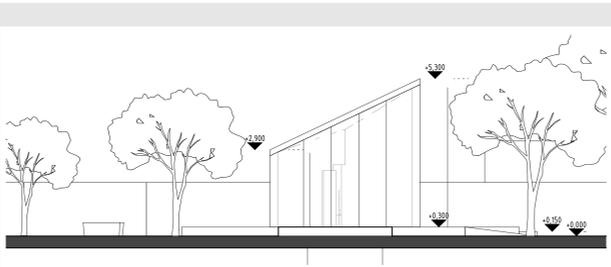
PIETA POHLAD 1:50

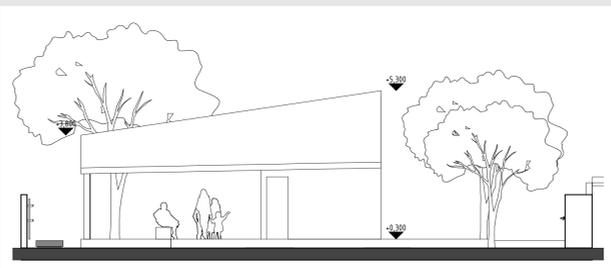
PIETA PÓDORYS 1:50

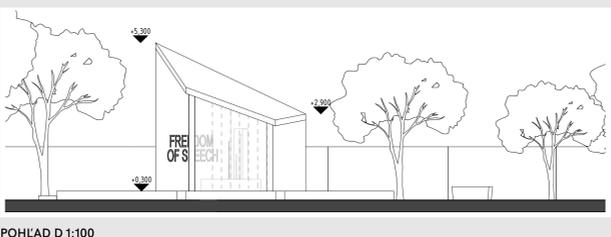
PÓDORYS 1:100

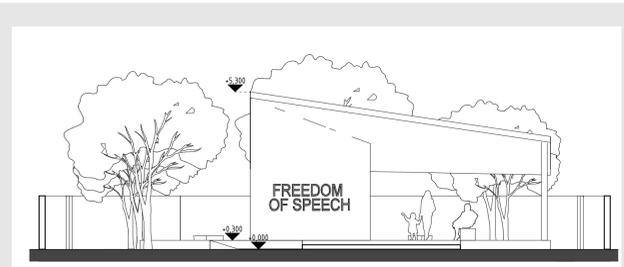
POHLAD B 1:100

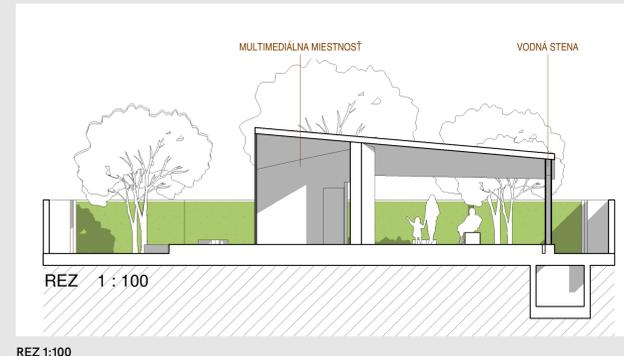
POHLAD C 1:100

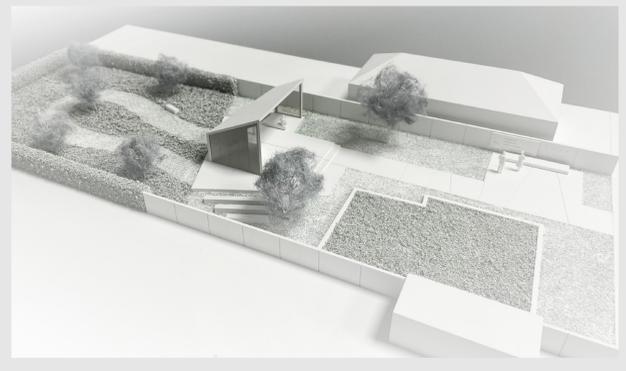
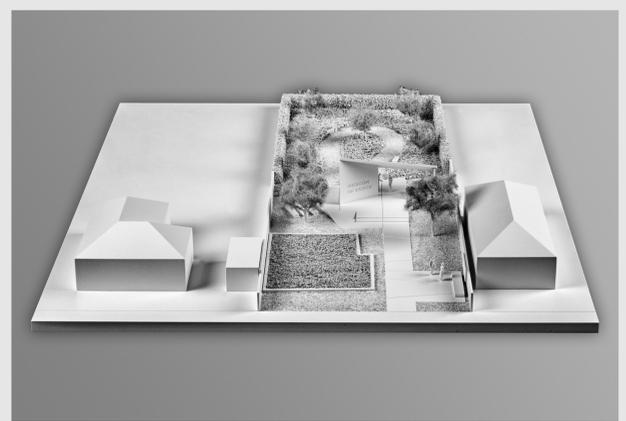
POHLAD D 1:100

POHLAD A 1:100

REZ 1:100

PAMÄTNÍK SLOBODY SLOVA - VEĽKÁ MAČA

KRAJINNÁ ARCHITEKTÚRA A EXTERIÉR

Záhrada pri rodinnom dome mala byť vidieckou záhradou mladej rodiny s ovocnými stromami, trávnikom pre hry detí a kvitnúcimi ružami v predzáhradke. Táto nenaplnená predstava je stvárnená v okolí pamätníka ako zelený koberec a bielo kvitnúci ovocný sad v pozadí za Bránou slobody. Kompozícia je rozdelená záhradou na 3 časti: vstupná časť symbolizuje nádej, život a čistotu. Stredná časť vytvára neutrálnu plochu pre plnohodnotné vyznenie objektu pamätníka a umožňuje kludné zotrvanie a zamyslenie v jeho tesnej blízkosti. Tretia časť symbolizuje odkaz mladých ľudí na slobodný rodinný život a uzatvára tematicky priestor pietneho miesta.

- na pôdoryse pôvodného rodinného domu /cca 10x12 m/ bude založený zvýšený /40 cm/ záhon drobných bielych ruží /*Rosa cv/kvitnúcich od jari do jesene*, doplnený okrasnou trávou /*Stipa tenuissima*/, ktorý nebude potrebovať mimoriadnu starostlivosť a preberie v zime okrasnú funkciu.
- popri prístupovej ploche vyrastie napravo dub /*Quercus robur*/ a naľavo nad posedením pre návštevníkov čerešňa vtáčia /*Prunus avium „Plena“*/ . Oba stromy majú zapostavenú korunu vo výške 3 -3,5 m, aby sa zachoval pohľad na pamätník. Zároveň hmotu korún rámuje záhrada a vytvára hmotovú rovnováhu medzi neživým a živým materiálom. Vytvorí príjemný tieň v letnom období.
- ovocný sad bude založený výsadbou už starších stredne veľkých jabloní /*Malus domestica cv.*, do veľkosti 3,5 m / , ktoré pripomenú tvary dedinských ovocných sádov.
- pod stromami bude založená kvetinová lúka s typickou kvetenou západoslovenského kraja. Jej výška vo vegetácii bude cca 30 cm. Pomedzi stromy bude možné sa prechádzať po trávniku , ktorý vznikne pravidelným kosením do 10 cm.
- Kosený trávnik bude položený od vstupu na záhradu po objekt pamätníka, v prednej časti spevnený pre možnosť bike – parkingu.
- Izoláciu od susedných záhrad a pozadie pamätníka zabezpečí strihaný tmavozelený živý plot z tisu /*Taxus baccata* / s konečnou výškou 2-2,5m a šírkou do 1m.

Celá záhrada môže byť založená v krátkom čase, jednoducho udržiavateľná a priniesie okamžitý efekt a príjemnú atmosféru pre posedenie, prechádzku alebo zamyslenie. Náklady na jej založenie budú závisieť od veľkosti a kvality rastlín pri založení .

Drobná architektúra (lavičky , smetný koš , sedenie pod monumentom, pietne miesto a obrubníky) sú navrhované taktiež z betónových prvkov, podobne ako celá kompozícia.

Osobitnou časťou tvorby krajiny a exteriéru je „vodná stena“ v objekte pamätníka. Slabučký pramienok vody stekajúci po vrstvenom výtvarne pojednanom skle evokuje pokoj, silu a výtrvalosť pomaly tečúcej rieky a času. Spolu s okolitou záhradou vytvára pokojné prostredie pre tichú meditáciu, či rozhovor menších skupín návštevníkov.

- Z technického a materiálového hľadiska ide o nosnú konštrukciu strechy objektu , ktorú tvorí rám z ušľachtilej ocele rozmerov 200 mm x 200 mm, ktorý je z vonkajšej strany obalený sklenenými plochami tak, že vytvára 200 mm hlboký vodný stĺpec s upravenou vodou. Technológia umiestnená v podzemnej šachte zabezpečuje rovnomerný tlak, aby sa vytvorila nepravidelná lichobežníková vodná plocha, pričom prúd vody sú regulovaný tryskami s malým priemerom s efektom súvislého „pramienka vody“ na výtvarne pojednanom povrchu z taveného jemne podfarbeného skla.
- V prípade úspešnosti projektu, bude motív výtvarného návrhu taveného skla podrobnejšie rozpracovaný.

LEGENDA SADOVÝCH ÚPRAV

1. ZÁHON BIELYCH RUŽÍ
2. DUB
3. ČEREŠŇA
4. OVOCNE STROMY - JABLONE
5. CHODNÍK - KOSENÝ TRÁVNÍK
6. LÚČNY TRÁVNÍK
7. ŽIVÝ PLOT - STRIHANÝ TIS

